Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse muutmine

Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesolev seadus sätestab puuetega inimeste sotsiaaltoetuste liigid, nende saamise tingimused, nende suurused ning määramise ja maksmise korra, samuti Euroopa puudega inimese kaardi saamise tingimused ja korra.";

2) paragrahv 2^5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 2^5. Euroopa puudega inimese kaart

(1) Euroopa puudega inimese kaart on Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse antud füüsiline või digitaalne dokument, mis tõendab kaardiomaja õigust avaliku sektori asutuse või eraettevõtja pakutavatele puudest tulenevatele eritingimustele või eeliskohtlemisele.

(2) Euroopa puudega inimese kaardi füüsilise ja digitaalse vormi, tehnilise kirjelduse, kaardile kantavate andmete loetelu ning kaardi andmise ja kehtetuks tunnistamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Euroopa puudega inimese kaardile kantakse A-täht, kui Sotsiaalkindlustusamet on inimesel tuvastanud sügava puude või raskele puude raskusastmele vastava nägemisfunktsiooni kõrvalekalde.";

3) seadust täiendatakse 2^1. peatükiga järgmises sõnastuses:

„2^1. peatükk
EUROOPA PUUDEGA INIMESE KAART

§ 14^1. Euroopa puudega inimese kaardi kohaldamisala

(1) Teise Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse antud Euroopa puudega inimese kaart kehtib Eestis lühiajaliselt viibivale Euroopa Liidu kodanikule või kolmanda riigi kodanikule, kes ei ole liidu kodanik Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 20 lõike 1 tähenduses. Liidu liikuvusprogrammis osaleva inimese puhul kehtib nimetatud kaart kogu programmis osalemise aja jooksul, sealhulgas juhul, kui programmi kestus ületab lühiajalise viibimise aja.

(2) Euroopa puudega inimese kaardi kohaldamisalasse kuuluvad avaliku sektori asutuse ja eraettevõtja poolt puudega inimesele ning tema saatjale või abistajale või abiloomale pakutavad eritingimused või eeliskohtlemine seoses järgmiste teenuste, tegevuste ja rajatiste kasutamisega:
1) teenused Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 57 tähenduses;
2) reisijateveoteenused;

3) muudes avalikkusele suunatud tegevustes osalemine või rajatiste kasutamine, sealhulgas juhul, kui tegevuses osalemist või rajatise kasutamist võimaldatakse tasuta.

(3) Teise Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse antud Euroopa puudega inimese kaardi omajale võimaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eritingimusi ja eeliskohtlemist samadel tingimustel, nagu võimaldatakse Eestis puudega inimesele, kellel on õigus asjakohasele eritingimusele või eeliskohtlemisele.

(4) Kui eritingimus või eeliskohtlemine laieneb puudega inimese saatjale või abistajale või abiloomale, kohaldatakse seda samadel tingimustel ka teise Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse antud Euroopa puudega inimese kaardi omaja saatjale või abistajale või abiloomale.

(5) Euroopa puudega inimese kaardiga seotud õigused ei laiene:
1) Euroopa Liidu õigusaktide kohaldamisalasse kuuluvatele sotsiaalkindlustushüvitistele;
2) rahalistele ja mitterahalistele hüvitistele sotsiaalkindlustuse, sotsiaalkaitse ja tööhõive valdkonnas;
3) sotsiaalabile;
4) puudega inimese pikaajaliseks kaasamiseks, habilitatsiooniks või rehabilitatsiooniks osutatavatele teenustele;
5) teenustele ja soodustustele, mille saamise õigus sõltub inimese individuaalse vajaduse hindamisest ja lisatingimuste täitmisest.

§ 14[2]. Euroopa puudega inimese kaardi andmine

(1) Euroopa puudega inimese kaardi annab ja tunnistab kehtetuks Sotsiaalkindlustusamet.

(2) Sotsiaalkindlustusamet annab tasuta digitaalse Euroopa puudega inimese kaardi ja isiku soovi korral ka füüsilise kaardi.

(3) Euroopa puudega inimese füüsilise kaardi andmisega seotud haldusülesande täitmise võib Sotsiaalkindlustusamet halduskoostöö seaduses sätestatud korras halduslepinguga üle anda.

(4) Euroopa puudega inimese kaart antakse inimesele puude raskusastme kehtivuse tähtaja lõpuni, kuid alla 18-aastasele lapsele mitte kauemaks kui viieks aastaks ja täisealisele mitte kauemaks kui kümneks aastaks.

§ 14[3]. Euroopa puudega inimese kaardi kehtetuks tunnistamine ja teabevahetus

(1) Euroopa puudega inimese kaart tunnistatakse kehtetuks, kui:
1) kaardi andmise alus on ära langenud;
2) kaart või selle andmed on võltsitud või andmed on ebaõiged;
3) kaart on muutunud kasutuskõlbmatuks või sellel olevad andmed loetamatuks;
4) kaart on kadunud või hävinud;
5) kaardiomaja on surnud või surnuks tunnistatud;
6) kaarti on kasutanud isik, kellel selleks õigust ei ole.

(2) Euroopa puudega inimese kaardi taotleja, omaja või taotleja või omaja seaduslik esindaja ning isik või asutus, kes pakub kaardi alusel käesoleva seaduse § 14[1] lõikes 2 nimetatud eritingimusi ja eeliskohtlemist, teavitavad Sotsiaalkindlustusametit viivitamata kõigist teadaolevatest asjaoludest, mis toovad kaasa või võivad kaasa tuua kaardi kehtetuks tunnistamise või käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teavitamise vajaduse.

(3) Sotsiaalkindlustusamet teavitab teise Euroopa Liidu liikmesriigi pädevat asutust, kui Sotsiaalkindlustusamet saab teavet selle riigi antud Euroopa puudega inimese kaardi väärkasutuse kohta.

(4) Euroopa puudega inimese kaardi väärkasutuse, kehtetuks tunnistatud kaardiga seotud teabevahetuse ja teiste Euroopa Liidu liikmesriikide pädevate asutuste teavitamise täpsema korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 14[4]. Euroopa puudega inimese kaardiga seotud isikuandmete töötlemine

(1) Sotsiaalkindlustusametil on õigus töödelda Euroopa puudega inimese kaardi andmiseks ja kehtetuks tunnistamiseks vajalikus ulatuses järgmisi isikuandmeid:
1) kaardi taotleja ja kaardiomaja üldandmed – ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg;
2) kaardi taotleja või kaardiomaja kontaktandmed – e-posti aadress, telefoninumber ja aadress;
3) kaardi taotleja või kaardiomaja esindaja üld-, kontakt- ja esindusõiguse andmed;
4) kaardi taotleja või kaardiomaja puude raskusastme ja selle kehtivusaja andmed ning nägemisfunktsiooni kõrvalekalde andmed, mis on vajalikud, et kontrollida käesoleva seaduse § 2[5] lõikes 3 nimetatud A-tähe kaardile kandmise tingimustele vastavust.

(2) Euroopa puudega inimese kaardi andmisel on Sotsiaalkindlustusametil õigus teha päring isikut tõendavate dokumentide andmekogusse ja saada andmekogust kaardi taotleja isikut tõendava dokumendi näokujutis või foto, kui see on vajalik Euroopa puudega inimese kaardi andmiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud näokujutist või fotot võib kasutada üksnes Euroopa puudega inimese kaardi andmiseks ja kaardile kandmiseks.

(4) Sotsiaalkindlustusametil on õigus edastada menetluses kogutud isikuandmeid kolmandale isikule, teisele haldusorganile, korrakaitseorganile või välisriigi pädevale asutusele, kui see on vajalik:
1) kaardi andmise menetluses tähtsust omavate asjaolude väljaselgitamiseks või kontrollimiseks;
2) kaardi kehtetuks tunnistamise menetluses tähtsust omavate asjaolude väljaselgitamiseks või kontrollimiseks;
3) kaardi kasutamise õiguspärasuse kontrollimiseks;
4) kaardi väärkasutuse tuvastamiseks või selle kohta teabe edastamiseks.

(5) Sotsiaalkindlustusametil on Euroopa puudega inimese kaardi väärkasutuse tõttu kehtetuks tunnistamise menetluses ning teise Euroopa Liidu liikmesriigi antud Euroopa puudega inimese kaardi võimaliku väärkasutuse asjaolude väljaselgitamiseks ja selle liikmesriigi pädeva asutuse teavitamiseks õigus töödelda järgmisi andmeid:
1) kaardiomaja ees- ja perekonnanimi ning isikukood või selle puudumise korral sünniaeg;
2) kaardi number, kaardi andnud riik ja asutus ning kaardi kehtivusaeg;
3) kaardi kasutamise aeg ja koht ning võimaliku väärkasutuse viis ja asjaolud;
4) kaarti kasutanud muu isiku ees- ja perekonnanimi ning isikukood või selle puudumise korral sünniaeg, kui selle isiku tuvastamine on vajalik kaardi väärkasutuse asjaolude väljaselgitamiseks.

(6) Sotsiaalkindlustusametil on õigus saada käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud isikutelt ja asutustelt ning muudelt isikutelt ja asutustelt nende valduses olevaid käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud andmeid ning neid sisaldavaid dokumente või dokumentide väljavõtteid

ulatuses, mis on vajalik käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud eesmärkide saavutamiseks. Andmete küsimisel märgib Sotsiaalkindlustusamet päringu eesmärgi ja õigusliku aluse ning põhjendab küsitavate andmete vajalikkust.

§ 14[5]. Euroopa puudega inimese kaardi autentsuse ja kehtivuse kontrollimine

(1) Isik või asutus, kes pakub Euroopa puudega inimese kaardi alusel eritingimust või eeliskohtlemist, võib kontrollida kaardi autentsust ja kehtivust Euroopa Liidu õigusaktis sätestatud nõuetele vastava valideerimisrakenduse abil.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik või asutus võib kaardi kontrollimisel töödelda üksnes valideerimisrakenduse kaudu kättesaadavaks tehtud isikuandmeid ning üksnes ulatuses, mis on vajalik, et kontrollida kaardi autentsust ja kehtivust ning konkreetse eritingimuse või eeliskohtlemise kasutamise eeldust.

(3) Valideerimisrakendust võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku või asutuse nimel kasutada üksnes füüsiline isik, kelle töö- või teenistusülesannete täitmiseks on kaardi kontrollimine vajalik.

(4) Valideerimisrakendust võib kasutada ka kaardi automatiseeritud kontrolliks, kui selle käigus töödeldakse isikuandmeid üksnes käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eesmärgil ja ulatuses.

(5) Valideerimisrakenduse kaudu saadud isikuandmeid ei tohi kasutada muul kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud eesmärgil ega säilitada pärast kontrolli lõppemist.

(6) Valideerimisrakenduse kasutamise ning sellele juurdepääsu andmise, peatamise ja lõpetamise täpsema korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 14[6]. Teabe kättesaadavaks tegemine Euroopa puudega inimese kaardi alusel pakutavate eritingimuste ja eeliskohtlemise kohta

Isik või asutus, kes pakub Euroopa puudega inimese kaardi alusel eritingimust või eeliskohtlemist, peab sellekohase teabe tegema kättesaadavaks selgel ja kergesti ligipääsetaval viisil oma veebilehel või kohapeal, sealhulgas digitaalses ja kergesti loetavas vormingus. Teave tehakse kättesaadavaks kooskõlas toodete ja teenuste ligipääsetavuse seaduses sätestatud asjakohaste ligipääsetavusnõuetega.”;

4) paragrahvi 26 täiendatakse lõikega 12 järgmises sõnastuses:

„(12) Käesoleva seaduse kuni 2028. aasta 31. maini kehtinud § 2[5] alusel antud puudega isiku kaart kehtib kuni kaardile märgitud kehtivusaja lõppemiseni, kuid mitte kauem kui 2031. aasta 31. maini.”;

5) seadust täiendatakse normitehnilise märkusega järgmises sõnastuses:

„[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/2841, millega luuakse Euroopa puudega inimese kaart ja Euroopa puudega inimese parkimiskaart (ELT L, 2024/2841, 14.11.2024); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/2842, millega laiendatakse direktiivi (EL) 2024/2841 liikmesriigis seaduslikult elavatele kolmanda riigi kodanikele (ELT L, 2024/2842, 14.11.2024).”.

§ 2. Liiklusseaduse muutmine

Liiklusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 punktid 33 ja 55 tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 14 lõikes 8 asendatakse tekstiosa „eriti vanuri ja liikumispuudega isiku" tekstiosaga „eriti vanemaealise, liikumis- või nägemispuudega inimese";

3) paragrahvi 2 punktides 13, 14 ja 40 ning § 22 lõikes 9 asendatakse sõna „isik" sõnaga „inimene" vastavas käändes;

4) paragrahvi 35 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „vanuri ning haigustunnustega, liikumispuudega ja pimeda inimese suhtes" tekstiosaga „vanemaealise ning haigustunnustega, liikumis- või nägemispuudega inimese suhtes";

5) paragrahvi 35 lõikes 3 ja § 50 lõike 4 punktis 3 asendatakse sõnad „pime jalakäija" sõnadega „nägemispuudega jalakäija" vastavas käändes;

6) paragrahv 68 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„**§ 68. Liikumispuudega juhi ja liikumis- või nägemispuudega inimest vahetult sõidutava sõiduki juhi eriõigused sõiduki parkimisel ja peatumisel**

(1) Liikumispuudega juhi ja liikumis- või nägemispuudega inimest vahetult sõidutava sõiduki juhi käesolevas paragrahvis sätestatud parkimisõigusi tõendab juhi kasutuses oleva sõiduki esiklaasile või armatuurlauale paigutatud asjakohane parkimiskaart.

(2) Parkimiskaart tuleb sõiduki esiklaasile või armatuurlauale paigaldada nii, et kaardi esikülg on kogu ulatuses nähtav.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juht tohib parkida avalikes tasulistes parkimiskohtades tasuta.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juht tohib:
1) asulas peatuda ja parkida peatumist või parkimist keelavate liiklusmärkide mõjupiirkonnas tingimusel, et seisev sõiduk asub täielikult kõnniteel, jättes jalakäijale sõiduteest kaugemal kõnniteeserval vabaks vähemalt 1,5 meetri laiuse käiguriba, välja arvatud teelõigul, mis on tähistatud peatumise keelujoonega;
2) parkida parkimist keelavate liiklusmärkide mõjupiirkonnas, piiratud parkimisajaga parklas ettenähtust kauem ja õueala teel väljaspool parklat kohas, kus see ei takista jalakäijaid ega muuda võimatuks teiste sõidukite liiklemist.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juht võib asulas peatuda peatumist keelavate liiklusmärkide mõjupiirkonnas liikumis- või nägemispuudega inimese sõidukisse pealevõtmiseks või sõidukist väljalaskmiseks.";

7) paragrahvi 92 lõike 2 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) puudega inimese sõiduki parkimiskohale liikumis- või nägemispuudega inimest vahetult sõidutava sõiduki parkimisõigust tõendava parkimiskaardita;";

8) seaduse 9. peatükk muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„9. peatükk
LIIKUMIS- JA NÄGEMISPUUDEGA INIMESTE LIIKLEMISE TAGAMINE

§ 166. Liikumis- või nägemispuudega inimeste liiklemise ja neid vahetult sõidutavate sõidukite parkimise korraldamine

Liikumis- või nägemispuudega inimeste liiklemist ja neid vahetult sõidutavate sõidukite parkimist ning liikumispuudega inimeste juhitavate sõidukite parkimist korraldab kohalik omavalitsus.

§ 167. Liikumis- või nägemispuudega inimest vahetult sõidutava sõiduki parkimisõigust tõendava parkimiskaardi tunnustamine ja andmine

(1) Liikumis- või nägemispuudega inimese liiklemise tagamiseks ja käesoleva seaduse §-s 68 sätestatud õiguste tõendamiseks vajaliku Euroopa puudega inimese parkimiskaardi taotluse lahendab Sotsiaalkindlustusamet. Taotluse menetlemisele kohaldatakse sotsiaalseadustiku üldosa seaduse sätteid, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Euroopa puudega inimese parkimiskaardi andmisega seotud haldusülesande täitmise võib Sotsiaalkindlustusamet halduskoostöö seaduses sätestatud korras halduslepinguga üle anda.

(3) Käesoleva seaduse §-s 68 sätestatud õiguste tõendamiseks kehtib Eestis:
1) 1968. aasta teeliikluse konventsiooni täiendava Euroopa kokkuleppega liitunud riigi pädeva asutuse antud liikumis- või nägemispuudega inimest vahetult sõidutava sõiduki parkimiskaart;
2) teise Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse antud Euroopa puudega inimese parkimiskaart;
3) Ühendkuningriigi pädeva asutuse antud liikumis- või nägemispuudega inimest vahetult sõidutava sõiduki parkimiskaart.

(4) Euroopa puudega inimese parkimiskaart antakse seaduslikult Eestis elavale isikule, kellel esineb:
1) Sotsiaalkindlustusameti tuvastatud keskmisele, raskele või sügavale puude raskusastmele vastav liikumis- või nägemisfunktsiooni kõrvalekalle;
2) liikumisfunktsiooni ajutine kõrvalekalle, mis tingib liikumisabivahendi kasutamise, või nägemisfunktsiooni ajutine kõrvalekalle.

(5) Parkimiskaart antakse välja puude raskusastme kehtivuse perioodiks, kuid mitte kauemaks kui viieks aastaks.

(6) Liikumis- või nägemisfunktsiooni ajutise kõrvalekalde korral antakse parkimiskaart välja pere- või eriarsti tõendil märgitud funktsiooni kõrvalekalde tõenäolise möödumise perioodiks, kuid mitte kauemaks kui üheks aastaks.

(7) Euroopa puudega inimese parkimiskaardi vormi, tehnilise kirjelduse, kaardile kantavate andmete loetelu ning kaardi andmise ja kehtetuks tunnistamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 167[1]. Euroopa puudega inimese parkimiskaardi kehtetuks tunnistamine ja teabevahetus

(1) Euroopa puudega inimese parkimiskaart tunnistatakse kehtetuks, kui:

1) kaardi andmise alus on ära langenud;
2) kaart või selle andmed on võltsitud või andmed on ebaõiged;
3) kaart on muutunud kasutuskõlbmatuks või sellel olevad andmed loetamatuks;
4) kaart on kadunud või hävinud;
5) kaardiomaja on surnud või surnuks tunnistatud;
6) kaarti on kasutanud isik, kellel selleks õigust ei ole.

(2) Euroopa puudega inimese parkimiskaardi taotleja, omaja või taotleja või omaja seaduslik esindaja ning isik või asutus, kes võimaldab parkimiskaardi alusel kasutada käesoleva seaduse §-s 68 sätestatud õigusi, teavitavad Sotsiaalkindlustusametit viivitamata kõigist teadaolevatest asjaoludest, mis toovad kaasa või võivad kaasa tuua parkimiskaardi kehtetuks tunnistamise või käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud teavitamise vajaduse.

(3) Liiklusjärelevalve teostaja ja korrakaitseorgan teavitavad Sotsiaalkindlustusametit viivitamata oma seadusest tulenevate ülesannete täitmisel teatavaks saanud asjaoludest, mis viitavad käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 või 6 nimetatud parkimiskaardi kehtetuks tunnistamise aluse võimalikule esinemisele. Teavitamisel edastatakse käesoleva seaduse § 167² lõikes 3 nimetatud andmed teavitaja valduses olevas ja asjaolude kirjeldamiseks vajalikus ulatuses.

(4) Sotsiaalkindlustusamet teavitab teise Euroopa Liidu liikmesriigi pädevat asutust, kui Sotsiaalkindlustusamet saab teavet selle riigi antud Euroopa puudega inimese parkimiskaardi väärkasutuse kohta.

(5) Euroopa puudega inimese parkimiskaardi väärkasutuse, kehtetuks tunnistatud parkimiskaardiga seotud teabevahetuse ning teiste Euroopa Liidu liikmesriikide pädevate asutuste teavitamise täpsema korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 167². Euroopa puudega inimese parkimiskaardiga seotud isikuandmete töötlemine

(1) Sotsiaalkindlustusametil on õigus töödelda Euroopa puudega inimese parkimiskaardi andmiseks ja kehtetuks tunnistamiseks vajalikus ulatuses järgmisi isikuandmeid:
1) kaardi taotleja ja kaardiomaja üldandmed – ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg;
2) kaardi taotleja või kaardiomaja kontaktandmed – e-posti aadress, telefoninumber ja aadress;
3) kaardi taotleja või kaardiomaja esindaja üld-, kontakt- ja esindusõiguse andmed;
4) käesoleva seaduse § 167 lõigetes 4–6 sätestatud tingimustele vastavuse kontrollimiseks vajalikud andmed puude raskusastme, liikumis- või nägemisfunktsiooni kõrvalekalde ja selle kehtivusaja kohta või pere- või eriarsti tõendi olemasolu korral liikumis- või nägemisfunktsiooni ajutise kõrvalekalde ja kestuse kohta.

(2) Sotsiaalkindlustusametil ja muul haldusorganil, kellel on õigus Euroopa puudega inimese parkimiskaarti anda, kehtetuks tunnistada või parkimiskaardi kasutamise üle järelevalvet teostada, on õigus edastada menetluses kogutud isikuandmeid kolmandale isikule, teisele haldusorganile, korrakaitseorganile või välisriigi pädevale asutusele, kui see on vajalik:
1) parkimiskaardi andmise menetluses tähtsust omavate asjaolude väljaselgitamiseks või kontrollimiseks;
2) parkimiskaardi kehtetuks tunnistamise menetluses tähtsust omavate asjaolude väljaselgitamiseks või kontrollimiseks;
3) parkimiskaardi kasutamise õiguspärasuse kontrollimiseks;
4) parkimiskaardi väärkasutuse tuvastamiseks või selle kohta teabe edastamiseks.

(3) Sotsiaalkindlustusametil on Euroopa puudega inimese parkimiskaardi väärkasutuse tõttu kehtetuks tunnistamise menetluses ning teise Euroopa Liidu liikmesriigi antud Euroopa puudega inimese parkimiskaardi võimaliku väärkasutuse asjaolude väljaselgitamiseks ja selle liikmesriigi pädeva asutuse teavitamiseks õigus töödelda järgmisi andmeid:
1) kaardiomaja ees- ja perekonnanimi ning isikukood või selle puudumise korral sünniaeg;
2) kaardi number, kaardi andnud riik ja asutus ning kaardi kehtivusaeg;
3) kaardi kasutamise aeg ja koht ning võimaliku väärkasutuse viis ja asjaolud;
4) kaarti kasutanud muu isiku ees- ja perekonnanimi ning isikukood või selle puudumise korral sünniaeg, kui selle isiku tuvastamine on vajalik kaardi väärkasutuse asjaolude väljaselgitamiseks.

(4) Sotsiaalkindlustusametil on õigus saada käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud isikutelt ja asutustelt ning muudelt isikutelt ja asutustelt nende valduses olevaid käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmeid ning neid sisaldavaid dokumente või dokumentide väljavõtteid ulatuses, mis on vajalik käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eesmärkide saavutamiseks. Andmete küsimisel märgib Sotsiaalkindlustusamet päringu eesmärgi ja õigusliku aluse ning põhjendab küsitavate andmete vajalikkust.

§ 167[3]. Euroopa puudega inimese parkimiskaardi autentsuse ja kehtivuse kontrollimine

(1) Isik või asutus, kes võimaldab kasutada käesoleva seaduse §-s 68 sätestatud õigusi, võib kontrollida Euroopa puudega inimese parkimiskaardi autentsust ja kehtivust Euroopa Liidu õigusaktis sätestatud nõuetele vastava valideerimisrakenduse abil.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik või asutus võib Euroopa puudega inimese parkimiskaardi kontrollimisel töödelda üksnes valideerimisrakenduse kaudu kättesaadavaks tehtud isikuandmeid ning üksnes ulatuses, mis on vajalik, et kontrollida kaardi autentsust ja kehtivust ning §-s 68 sätestatud õiguste kasutamise võimaldamise eeldust.

(3) Valideerimisrakendust võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku või asutuse nimel kasutada üksnes füüsiline isik, kelle töö- või teenistusülesannete täitmiseks on Euroopa puudega inimese parkimiskaardi kontrollimine vajalik.

(4) Valideerimisrakendust võib kasutada ka automatiseeritult, kui selle käigus töödeldakse isikuandmeid üksnes käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eesmärgil ja ulatuses.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik või asutus peab tagama, et valideerimisrakendusele on juurdepääs üksnes käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isikul või seda kasutatakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud tingimustel automatiseeritult. Valideerimise käigus saadud isikuandmeid ei tohi kasutada muul eesmärgil ega säilitada pärast kontrolli lõppemist.

(6) Valideerimisrakenduse kasutamise ning sellele juurdepääsu andmise, peatamise ja lõpetamise täpsema korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 167[4]. Teabe kättesaadavaks tegemine parkimiskaardi alusel pakutavate õiguste ja soodsamate tingimuste kohta

Isik või asutus, kes võimaldab parkimiskaardi alusel kasutada käesoleva seaduse §-s 68 sätestatud õigusi või pakub muid soodsamaid parkimis- või peatumistingimusi, peab sellekohase teabe tegema kättesaadavaks selgel ja kergesti ligipääsetaval viisil oma veebilehel või kohapeal, sealhulgas digitaalses ja kergesti loetavas vormingus. Teave tehakse

kättesaadavaks kooskõlas toodete ja teenuste ligipääsetavuse seaduses sätestatud asjakohaste ligipääsetavusnõuetega.”;

9) paragrahvi 187 lõike 5 viimane lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Liikumis- või nägemispuudega inimest vahetult sõidutava sõiduki parkimisõigust tõendav parkimiskaart paigaldatakse käesoleva seaduse § 68 lõike 2 kohaselt.”;

10) paragrahvi 193 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Liiklusjärelevalvet teostavad politseiametnikud, abipolitseinikud ja muud ametiisikud nendele seadusega antud pädevuse piires ning valla- või linnavalitsus peatumise ja parkimise ning liikumis- või nägemispuudega inimest vahetult sõidutava sõiduki parkimisõiguse kasutamise nõuete üle kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil.”;

11) paragrahvi 264 täiendatakse lõikega 28 järgmises sõnastuses:

„(28) Kuni 2028. aasta 31. maini kehtinud käesoleva seaduse § 167 alusel antud parkimiskaart kehtib kuni kaardile märgitud kehtivusaja lõppemiseni, kuid mitte kauem kui 2029. aasta 1. detsembrini.”;

12) paragrahvi 264^1 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

13) seadust täiendatakse normitehnilise märkusega järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/2841, millega luuakse Euroopa puudega inimese kaart ja Euroopa puudega inimese parkimiskaart (ELT L, 2024/2841, 14.11.2024); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/2842, millega laiendatakse direktiivi (EL) 2024/2841 liikmesriigis seaduslikult elavatele kolmanda riigi kodanikele (ELT L, 2024/2842, 14.11.2024).”.

§ 3. Muuseumiseaduse muutmine

Muuseumiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 20 lõike 3 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) kaheksa-aastasele ja nooremale lapsele, alla 18-aastasele Euroopa puudega inimese kaardi omajale ja tema saatjale ning täisealisele Euroopa puudega inimese kaardi omajale ja tema saatjale, kui kaardile on kantud A-täht, on muuseumi külastamine tasuta;”;

2) seadust täiendatakse §-ga 32^2 järgmises sõnastuses:

„§ 32^2. Puudega isiku kaardi omaja tasuta muuseumikülastuse õiguse säilimine

Käesoleva seaduse kuni 2028. aasta 31. maini kehtinud redaktsiooni kohaldatakse kuni 2031. aasta 31. maini isiku suhtes, kellele on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse kuni 2028. aasta 31. maini kehtinud § 2^5 alusel antud puudega isiku kaart, kuni sellele kaardile märgitud kehtivusaja lõppemiseni.”;

3) seadust täiendatakse normitehnilise märkusega järgmises sõnastuses:

„[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/2841, millega luuakse Euroopa puudega inimese kaart ja Euroopa puudega inimese parkimiskaart (ELT L, 2024/2841, 14.11.2024); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/2842, millega laiendatakse direktiivi (EL) 2024/2841 liikmesriigis seaduslikult elavatele kolmanda riigi kodanikele (ELT L, 2024/2842, 14.11.2024).".

§ 4. Ühistranspordiseaduse muutmine

Ühistranspordiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 32 lõike 3 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Inimese puudest tuleneva sõidusoodustuse olemasolu tõendatakse Euroopa puudega inimese kaardiga.";

2) paragrahvi 34 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Riigisisesel liinil tee-, vee- ja raudteeliikluses on vedaja kohustatud tasuta vedama:
1) last, kes ei ole käimasoleva õppeaasta 1. oktoobriks saanud seitsmeaastaseks;
2) last, kelle õpingute alustamine on edasi lükatud;
3) alla 18-aastast Euroopa puudega inimese kaardi omajat;
4) Euroopa puudega inimese kaardi omajat ja tema saatjat, kui kaardile on kantud A-täht;
5) Euroopa puudega inimese kaardi omajat saatvat juht- või abikoera.";

3) paragrahvi 36 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „sügava puudega isiku saatjale ja puudega kuni 18-aastase isiku saatjale" tekstiosaga „alla 18-aastase Euroopa puudega inimese kaardi omaja saatjale ja 18-aastasele ning vanemale Euroopa puudega inimese kaardi omaja saatjale, kui kaardile on kantud A-täht";

4) paragrahvi 96 täiendatakse lõikega 19 järgmises sõnastuses:

„(19) Käesoleva seaduse kuni 2028. aasta 31. maini kehtinud redaktsiooni kohaldatakse kuni 2031. aasta 31. maini isiku suhtes, kellele on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse kuni 2028. aasta 31. maini kehtinud § 2^5 alusel antud puudega isiku kaart, kuni sellele kaardile märgitud kehtivusaja lõppemiseni.";

5) seadust täiendatakse normitehnilise märkusega järgmises sõnastuses:

„[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/2841, millega luuakse Euroopa puudega inimese kaart ja Euroopa puudega inimese parkimiskaart (ELT L, 2024/2841, 14.11.2024); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/2842, millega laiendatakse direktiivi (EL) 2024/2841 liikmesriigis seaduslikult elavatele kolmanda riigi kodanikele (ELT L, 2024/2842, 14.11.2024).".

§ 5. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2028. aasta 1. juunil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus 16. novembril 2026. a nr 2-6/26-02239

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)
Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik